

CHRISTENDOM - ISLAM

Febr.1975 f 1.00

f 10.00 815474

"Begrip" Wüstelaan 80 Santpoort tel. 023-378134

De Islam en de problemen van onze tijd

(interview met de Sheikh van Al-Azhar, afgenomen door Hasanayn Karûm. ref. Revue Al-Hilâl, Cairo Sept.1970 blz. 82-93)

In deze aflevering vindt U een interview van Hasanayn Karûm met de Imam, Mohammed Fahham, Sheikh van de universiteit Al-Azhar in Caïro.

Het interview stelt vragen aan de orde over de verhouding Islam-Christendom, emancipatie van de vrouw, ruimtevaart, geboortebeperving, abortus en reageerbuis-generatie. Evenzovele kwesties die ons heden ten dage bezighouden.

Gezien de kontekst van het interview wordt niet gesteld dat het onderwerp op uitputtende wijze behandeld wordt. Het maakt wel aanspraak de getrouwe en onwankelbare spreekbuis te zijn van Islam. Men moet zich er dus niet over verwonderen dat in dit interview in grote mate bepaalde houdingen en waarde-normen van de orthodoxe Islam herhaalt. Het moge bekend zijn dat op de hier besproken problemen door andere moslims, andere antwoorden gegeven werden.

Ook is het van belang op te merken dat er meerdere raakpunten bestaan tussen waardebepaling van Islam en Christendom op ethisch terrein. Ze betekenen een gemeenschappelijk uitgangspunt voor een dialoog of ten minste een gelijke stelling ter verdediging van waarden die beide na aan het hart liggen.

P.Backx

A.van Leeuwen.

DE ISLAM EN DE PROBLEMEN VAN ONZE TIJD.

Het is waar dat wij een diep religieus volk zijn. Maar bij de huidige stormachtige revolutie stellen zich ongetwijfeld nieuwe problemen. Die problemen vragen een eerlijk antwoord, vooral als zij verband houden met de godsdienst. Verder zijn er studies die schaamtegevoel opwekken en die men met schroom ter sprake brengt, vrees voor verdachtmakingen en fanatieke reacties. Maar wat er van zij, niemand heeft het monopolie van de godsdienst. De deur van de 'ijtihad' (persoonlijk inspanning, denken) staat in zake godsdienst steeds voor iedereen open.

Al deze vragen hebben we voorgelegd aan de Imam Mohammed al Fahham, Sheikh van de universiteit Al-Azhar in Caïro.

Vraag: *Wat is Uw mening over de toenadering tussen Islam en Christendom?*

Antwoord: God (Zijn Naam zij geprezen!) zegt in Zijn Heilig Boek: "Hij heeft ulieden van de godsdienst voorgeschreven, dat wat Hij ook opgelegd had aan Nuh (Noë), en wat Wij aan U geopenbaard hebben, en wat Wij opgelegd hadden aan Ibrahîm (Abraham) en Mûsa (Mozes) en `Isa (Jezus): Houdt de godsdienst in stand en maakt geen verdeeldheid onder ulieden daarover. Bezwaard zvoelen zich de "genotengevers » (bijnaam voor de christenen met hun leer over de Drieëenheid, waardoor zoals de Islam meent, aan God deelgenoten worden gegeven, hetgeen tegen Gods eenheid is) door datgene waartoe gij hen oproept. Allah verkiest tot Zich wie Hij wil en leidt recht tot Zich wie inkeert."

(Koranvertaling van Prof. Kramers).

Uit dit Koranvers (42,13) blijkt duidelijk: dat het Christendom, het Jodendom en eerdere godsdiensten van hemelse oorsprong in de kern op datgene aanspraak maken waarop ook de Islam aanspraak maakt, namelijk: Gods éénheid belijden, Hem alleen als God erkennen en Hem alleen eren. De Islam is naar voren getreden als het zegel op deze geloofsboodschap door er de laatste voltooiing aan te geven. En God heeft Mohammed uitgekozen om deze boodschap over te brengen, hij is de afsluiting van alle profeten en Godsgezanten. "Niet is Mohammed de vader van een uwer mannen, maar wel de boodschapper Allah's en het zegel der profeten." (Koran 33,40).

Hij kreeg de zending om aan alle mensen de Islam te preken als bode en aankondiger. God heeft gezegd: "Wij hebben U tot het hele mensdom gezonden slechts als verkondiger en waarschuwer." (Koran 34,28). Wij willen de hand reiken aan de Christenen en de andere lieden van het Boek en als zij zich openstellen, dan richten wij ons tot hen, zoals de profeet, op een bevel van God: Zeg, O lieden van de Schrift, komt tot een woord dat gelijk is tussen ons en u, dat wij geen ander aanbidden dan Allah en Hem niets tot genoot geven en dat wij niet elkander tot Heren maken buiten Allah. - En als zij zich dan afwenden, zegt dan: getuigt dat wij overgegeven zijn [aan Allah]." (Koran 3, 64 vert. Prof .Kramers.)

Door dit appèl heeft de Profeet de Christenen en de andere beschermelingen toe- vertrouwd aan de zorg van de Moslims met de woorden: "Laat hen begaan en ook hun godsdienst." Hij bedreigde zelfs degenen die zich vijandig zouden opstellen tegenover een "dhimmî" (beschermeling) met te zeggen, dat hij hun tegenstander zou zijn op de dag de Verrijzenis. Wie een dhimmî beledigt, beledigt mij! Derhalve voelden de gelovigen van andere godsdiensten zich alleen maar veilig binnen de schoot van Islam. Zo b.v. Emir Omar Ibn al-Khattabi; toen de Moslims Jeruzalem waren binnengedrongen, weigerde hij te gaan bidden in de Verrijzeniskerk, om te voorkomen dat de Moslims er daarna beslag op zouden leggen als moskee. En zo bleven ook de heilige plaatsen die niet aan de Islam toebehoorden, van wie zij waren. Vanaf de dageraad van de Islam tot op de dag van vandaag is er getuigenis van verdraagzaamheid en grootmoedigheid van de Islam. En dat niettegenstaande alles wat de Moslims te verduren kregen van de kant van het christelijke Westen (Kruistochten - Kolonialisme - Sionisme).

Christenen in Islamlanden leven dan ook in volkomen gelijkheid zonder enige discriminatie of verschil tussen deze of gene. Ik meen dat het opwekken van enige onduidelijkheid noch de waarheid dient noch het algemeen belang.

Vraag: *Hoe staat de gelovige moslim tegenover de hedendaagse problemen, zoals b.v. vrouwen-emancipatie, ruimtevaart, geboortbeperking en reageerbuis-generatie?*

Antwoord: De Islam is de godsdienst van het leven: zij houdt zich niet afzijdig van deze problemen, zij gaat er ook niet tegen in, maar leeft er in voortdurende wisselwerking mee; ook staat zij open voor het nieuwe in zover het niet in strijd is met de doelstellingen van de Islam. Zo b.v. ziet zij de hervorming van de mensheid en haar

geluk, onder de veilige beschutting van de goddelijke beginselen, die de basis van een zuiver en hoogstaand leven uitmaken. We moeten dus eerst zaken wel scherp stellen om een juist antwoord te kunnen geven.

Nemen we het probleem van de vrouw, wat is dat feitelijk en wat verstaat men onder haar vrijmaking? Gaat het erom haar uit haar slavernij te bevrijden en haar rechten te erkennen en haar te bevrijden van de verdrukking waarin zij leeft? Of gaat het erom de teugels los te laten, zodat zij kan doen wat zij wil, zelfs dingen in strijd met de algemene goede zeden en gewoontes? In het eerste geval heeft de Islam dat probleem aangepakt en er al 14 eeuwen lang alle aspecten van onder ogen gezien. De vrouw heeft volledig haar rechten gekregen, zowel op maatschappelijk als godsdienstig terrein. Want de Islam heeft de vrouw bevrijd van de overheersende invloed van haar vader en van het juk van haar echtgenoot. Vóór de Islam was zij een deel van het huisraad, de gevangene van haar vader, opgesloten door haar echtgenoot. Hij vroeg haar nooit om haar mening, zelfs niet over zaken die haar zelf betroffen. Toen is de Islam gekomen en heeft haar dezelfde rechten gegeven als de man met dezelfde verplichtingen. (Koran 2, 228). De Islam heeft eveneens de vrouw verplicht zich verstandelijk te ontwikkelen om dezelfde reden als de man, want Mohammed heeft gezegd: "Het streven naar wetenschap is een verplichting voor iedere moslim man en moslim vrouw". De Islam heeft haar ook het volle recht gegeven om zelf haar man te kiezen, want Mohammed heeft gezegd: "Het jonge ongehuwde meisje wordt om haar advies gevraagd en aan de weduwe vraagt men wat zij wil." De Islam geeft haar ook het recht het huwelijkscontract te verbreken, indien haar voogd haar heeft gehuwd op zeer jeugdige leeftijd of zonder haar toestemming. Zoals men haar ook het recht tot erfenis heeft gegeven en de volle vrijheid om haar goederen te beheren, zonder inmenging van welke autoriteit ook en welke voogdij-macht deze ook over haar moge hebben. En denkt U er dan even aan dat in sommige landen van Europa, zelfs de meest vooruitstrevende vrouw zelfs nu nog geen recht op erfenis heeft, dat haar man het recht heeft om haar goederen te beheren, een situatie die Islam reeds bekritiseerd en bestreden heeft sinds 1400 jaar.

Maar als het er over gaat dat de vrouw tegen de tradities ingaat en de goede zeden schendt onder het mom van vrijheid, dan is de Islam niet de enige die zich hiertegen verzet. Want dat is in strijd met de gezonde opvatting van iedere mens; noch de eer,

noch de moraal, noch de godsdienst staan dit toe. Dat is iets wat ons maatschappelijk stelsel ondermijnt en vroeg of laat leidt tot anarchie.

Wat de ruimtevaart betreft: Sinds dat God deze wereld verlichtte door Mohammed te zenden, heeft de Islam deze onderneming altijd gestimuleerd, zoals trouwens elk onderzoek van de kosmos en van de wonderen van Gods schepping en van het geschapene dat de mens ten dienste staat. God heeft de mens geschapen, hem een verstand gegeven en het heelal van hemel en aarde ter zijner beschikking gesteld. Hij vroeg hem over de aarde te trekken, de zeeën te verkennen en de ruimte te doorkruisen; al die rijkdommen te doorzoeken om kennis te nemen van heel Gods schepping en de schepping te beheersen met verstand en inzicht in het belang en tot geluk van de mensheid. "Allah is het die de hemelen geschapen heeft en de aarde, en uit de hemel water heeft doen neerdalen, waarmede Hij vruchten heeft doen ontspruiten als onderhoud voor ulieden En Hij heeft voor ulieden de schepen dienstbaar gemaakt om te varen op zee, na Zijn bevel, en Hij heeft voor u de rivieren dienstbaar gemaakt. En Hij heeft voor u de zon en de maan dienstbaar gemaakt als twee zwoegers; en Hij heeft voor u nacht en de dag dienstbaar gemaakt". (Koran 14, 32-33; vertaling Prof.Kramers).

Allah heeft in het hoofdstuk "De eerbiedige neerbuiging" gezegd: "In de hemelen en op de aarde zijn waarlijk tekenen voor de gelovigen. In uw Uw geschapenheid en ook in de dieren, die Hij verspreidt zijn tekenen voor lieden, die verzekerd zijn. En ook de opeenvolging van de nacht en de dag, en het levensonderhoud dat Allah uit de hemel doet nederdalen en waardoor Hij de aarde levend maakt nadat zij dood was, en het besturen der winden zijn alles tekenen voor lieden die verstandig zijn.(Koran 45 ,3-5; vertaling Profr. Kramers.)

In datzelfde hoofdstuk zegt Hij: "Allah is het, die aan ulieden de zee heeft dienstbaar gemaakt opdat daar de schepen kunnen varen naar Zijn bestier en opdat gij uw begeerte naar Zijn genade kunt bevredigen. En opdat gij dankbaar moogt worden. En Hij heeft aan u dienstbaar gemaakt wat in de hemelen is en wat op aarde ; alles daarvan [komt van Hem]. Daarin zijn waarlijk tekenen voor lieden die indachtig zijn." (Koran 45, 12-13; vertaling Prof.Kramers).

God heeft eveneens bevolen de aarde te doorkruisen, het vaste land, de zee, de lucht, om te zien hoe God die vorm heeft gegeven en hoe Hij alles aan Zich heeft

onderworpen, opdat de mens er profijt uit kan trekken volgens Gods Wil, tot geluk en welzijn van mens. Doorkruis de aarde en beschouw hoe Hij de schepping is begonnen. Daarna [zal] Allah u de tweede geboorte schenken. Allah, boven alles verheven en almachtig".(Koran 24,20 ?). Zo zijn er nog meer Koranteksten, die de mens uitnodigen om het heelal te onderzoeken, te beschouwen en planmatig uit te bouwen, teneinde het aan zich te onderwerpen en er zijn voordeel mee te doen. De Islam staat niet alleen open daarvoor, maar nodigt zelfs uit tot alles wat nieuw is, als het resultaat maar dienstbaar is aan het welzijn van de wereld en het menselijk leven. God zegt: "Wij zullen hun onze tekenen tonen in de hemelstreken en in hun zielen, zoat het duidelijk voor hen wordt, dat zij (de openbaring) het wezenlijke voor hen is (41, 53) (vertaling I. c.)

Geboortebeperving

Niemand heeft de bevoegdheid om nakomelingschap in te perken, want hij staat onwetend tegenover het mysterie; "voor ieder tijdperk is er een Schrift" (Koran 13, 38; vert. I.c.). De uitdrukking "beperving", in de zin van grenzen vaststellen, kan dan ook geen onderwerp van onderzoek worden; dat is zelfs ongeoorloofd. Men kan enkel en alleen spreken over geboorteregeling, in die zin dat de moeder niet zonder meer wordt overgelaten aan het natuurlijk proces in de voortplanting, zodat ze b.v.elk jaar een kind zou moeten baren. Dat zou schadelijk kunnen zijn voor haar zelf, voor haar kinderen, voor haar familie en voor de samenleving. Het komt haar toe een verstandige regeling te treffen en de geijkte medische middelen te gebruiken, en wel vooral een gepaste tussenpoze tussen elke zwangerschap, om haar gezondheid te waarborgen, als ook die van haar kinderen; om met inzicht haar huiselijke taak te vervullen en zodoende bij te dragen tot het welzijn van de samenleving. De Islam staat hier niet afwijzend tegenover. Integendeel, hij spoort daar zelfs toe aan, want het is een godsdienst die in alles om orde vraagt en die alles afwijst wat schadelijk is voor het individu of voor de groep, hetzij passief of actief. Wij maken graag van deze gelegenheid gebruik om vast te stellen dat abortus niet behoort tot de wettige middelen voor geboorteregeling, integendeel abortus wordt verboden door een overeenstemmend oordeel van de mens.

Tenslotte de **reageerbuis-generatie**

Dit bevindt zich nog in het stadium van verbeelding en is nog geen praktijk geworden.

Hoogstens is er kwestie van een wetenschappelijk experiment, waarvan men de bruikbaarheid nog niet heeft kunnen aantonen. Uit godsdienstig oogpunt bekeken kan men zeggen, dat de wetgeleerden van de Islam er reeds sinds lang over gesproken hebben. En hier is hun conclusie: als men het sperma van de man gebruikt om er zijn vrouw mee te bevruchten wegens impotentie, ziekte of andere oorzaken, dan is daar niets tegen en is dat derhalve geoorloofd. Maar als de vrouw bevrucht wordt door het sperma van een andere man, dan is dat verboden, want dat zou echtbreuk betekenen.

In het licht van dit oordeel van onze wetgeleerden, kan men zeggen: het reageerbuis-experiment (als het ooit zou slagen) is geoorloofd, als het embryo in de reageerbuis gevormd is door een spermatozoïde van de echtgenoot en een eitje van de vrouw, dat daarna wordt overgebracht in de baarmoeder van dezelfde vrouw. Het is daarentegen verboden, als het embryo wordt gevormd door de spermatozoïde van een man en het eitje van een vrouw die niet de zijne is. Eveneens is het verboden om een embryo van een man en zijn vrouw over te brengen in de baarmoeder van een andere vrouw, wegens de gevolgen, zoals allerlei twisten, disputen en verwarring over de authentieke herkomst van het kind.

Daarom heeft de Islam de vrouw verplicht om de 'idda' (wachtperiode) in acht te nemen, wanneer zij door haar man verstoeten wordt of wanneer deze is overleden, om vast te kunnen stellen, dat zij niet zwanger is. Dit alles opdat "het sperma van de man niet de plantage zou bevruchten die niet de zijne is", zoals de beroemde hadith van de Profeet zegt. God is de hoogste wijsheid.

Vraag: *Bent U van mening dat het godsdienstig denken gelijke tred houdt met de voortdurende buitengewone evolutie van de wereld van vandaag?*

Antwoord: "Als Moslims geloven wij ongetwijfeld dat de leer van de Islam alle sectoren van het leven bestrijkt. De Islam is immers verschenen voor het welzijn en het geluk van de mens, in deze wereld zowel als in de andere. In zijn grondbeginselen en zijn algemene principes heeft de Islam dan ook geldige waarde voor alle plaatsen en alle tijden.

Daarom hield de Islam gelijke tred met elke wetenschappelijke vooruitgang, die het welzijn van de mensheid bevorderde en haar leed trachtte te verminderen. Vele van die wetenschappen, waarop elke wetenschappelijke vooruitgang steunde sinds de

Renaissance, waren trouwens de vrucht van het islamitisch denken. Dat wordt toegegeven door alle onpartijdige oosterse en westerse geleerden.

Maar als het over een wetenschappelijk resultaat gaat, dat een bedreiging vormt voor de mensheid en de beschaving vernietigt, dan is dat een afdwaling van het gezonde denken, die de wereld naar de ondergang kan voeren, en die de Islam dan ook bestrijdt. De Islam roept alle mensen op om een front te vormen tegen tegen deze stroming en de juiste koers te varen, n.l. het welzijn en de vooruitgang van heel de wereld.

Vraag: " *Waarom staat U, of de Universiteit van Al-Azhar, niet toe dat de personen van de metgezellen van de Profeet op het filmscherm verschijnen of op het toneel terwijl de Kerk en Europa de uitbeelding van de persoon van de Messias toestaat?*"

Antwoord: Dat de kerk het opvoeren van godsdienstige personen, waaronder de Messias heeft toegestaan, dat is haar zaak. Daarmee zijn wij, Moslims, nog aan niets gebonden. Wij kunnen onmogelijk beïnvloed worden, op welk terrein dan ook door de beslissingen en de opvattingen van de kerk, die specifiek gelden voor haar gelovigen. Wij hebben van Godswegen het bevel gekregen hen en hun eredienst met rust te laten. God zegt "Aan u uw godsdienst en aan Mij mijn godsdienst" (Koran 109,b). De stellingname van Al-Azhar in deze, die ook de onze is, is duidelijk. De commissie van juridisch advies van Al-Azhar heeft destijds de volgende eindconclusie kenbaar gemaakt met kracht van argumenten: geen enkele uitbeelding van de metgezellen van de Profeet noch van de vrouwen van de Profeet is geoorloofd, om dan nog niet eens te spreken van de persoon van de meest verhevene van alle Profeten. Men heeft al heel wat gesproken over deze kwestie en deze, geheel onnodig, ter verdere bestudering opgeschoven. Maar het blijft onze overtuiging (en die van Al-Azhar) dat men de uitbeelding van de persoon van de Profeet moet verbieden, alsmede die van zijn huisgenoten, zijn metgezellen en die van al de andere Godsgezanten, teneinde hun reputatie te waarborgen in de ogen Moslims.

Dit verbod houdt echter nièt in dat men b.v. de geschiedenis van de Islam niet zou mogen uitbeelden of de beroemde episodes daaruit, die tenslotte geleid hebben het tot stand komen van de Islam-staat gedurende de korte tijd van het hoogtepunt van zijn glorie en het toppunt van zijn macht. Het was immers ook de episode van het uitdragen van gerechtigheid, veiligheid en vrijheid in een kwart van de bewoonde wereld.

Het zijn de idealen en beginselen die op de eerste plaats de aandacht verdienen van de wereld. Zij vormden tevens het uitgangspunt voor kunst en voorlichting onder allerlei vorm, om de jeugd van vandaag kennis en inzicht bij te brengen over de de roemrijke positie die de eerste leiders van de moslim gemeenschap hadden. Mede ook opdat zij bij de jeugd in herinnering blijven en als voorbeeld voor hen die de rechte weg willen blijven bewandelen.

Vraag: *Er is nog een kwestie die de mensen nog al bezighoudt, nl. met betrekking tot de uitleg van de Koran. Bent U van mening dat voor alle ontwikkelde mensen de deur openstaat om de Koran uit te leggen? Of beperkt zich dat tot een paalde groep?*

Antwoord: Laat ik U de volgende vraag stellen: Kan een ontwikkeld mens, gespecialiseerd in de geneeskunde, een boek schrijven voor ingenieurs? Kan hij een plan ontwerpen voor een gebouw? Of kan een ingenieur over de geneeskunde schrijven? Kan iemand die is opgeleid en gespecialiseerd in de landbouwkunde zich gaan bezighouden met gerechtelijke beslissingen en onderdelen of met wetgeving? Wij leven als een grote gemeenschap. En toch gelooft iedereen in specialisatie op alle terreinen. Ook de Koran duidt daarop als hij zegt: "Waarom zou dan niet van ieder onderdeel hunner een groep kunnen uitrukken, opdat zij zich inzicht in godsdienst verschaffen en hun volksgenoten waarschuwen, wanneer zij tot hen terugkeren opdat zij wellicht op hun hoede zijn?" (Koran 9,122) Oelema's (geleerden) hebben de vereiste voorwaarden vastgesteld voor wie de Koran zou willen uitleggen of van aantekeningen zou willen voorzien.

Dat is dan vooral de studie van de Arabische taal; de leer van de welsprekendheid en de fijne bijzonderheden daarvan; kennis van de omstandigheden waaronder Openbaring heeft plaats gehad; het Koran-recht en de bronnen van die wetgeving; studie van de Sunna (woorden en gedrag) van de Profeet, in zover die licht werpt op de Koran en de samenhang duidelijk doet uitkomen en in zover die de meer vage uitdrukkingen nader omschrijft en de algemene uitdrukkingen hun juiste strekking geeft zonder nog te spreken van de talrijke andere studies, waaraan men het beste van zijn leven en de lente van zijn jeugd opoffert, om het Boek van God intact te houden en er de diverse wetenschappen van te bestuderen, ten einde waardig commentaar te leveren op de Koran. Wel is het mogelijk en zelfs nuttig, dat b.v. een specialist in de geneeskunde zich bezighoudt met die Koran-verzen die betrekking hebben op zijn

terrein, zoals b. v. de schepping van de ongeboren vrucht en de formatie van de diverse groeistadia daarvan, om ze zo te laten bevruchten door zijn eigen kennis en wetenschap en de draagwijdte van Gods Almacht aan de mensen te kunnen uitlegen.

En zo moet ook de landbouwkundige kennis nemen van de Koran-verzen over de besproeiing, over de planten, de zaden en de vruchten enz. Maar als de uitleg van het Boek van God in handen wordt gegeven van een intellectueel, die niet aan de vereiste voorwaarden beantwoordt, zelfs al heeft hij naam gemaakt op een of ander wetenschappelijk terrein, dan leidt dat tot een verwarring waarvoor wij het Boek van God tot alle prijs willen vrijwaren. Dan raakt men n.l., op een gladde helling, die bij een val tot een zeer ongelukkige afloop kan leiden, wat God moge verhoeden.

Vraag: *Vindt U niet dat men het recht heeft om 'de Metgezellen van de Profeet kritisch te benaderen? Is het niet moeilijk in overeenstemming te brengen met de aard van de Islam dat men hen met zo'n aureool van heiligheid omgeeft?*

Antwoord: Niemand heeft bij mijn weten ooit een aureool van heiligheid gelegd om de Metgezellen van de Profeet. Als de geschiedschrijving hen heeft omgeven met eer en aanzien, dan vindt dat zijoorzaak in hun roemrijke daden, hun offers voor het behoud van het geloofsdepot, hun volledige instemming met de hoge idealen en het feit dat zij zich met hart en ziel daarvoor garant stelden en tenslotte hun strijdbare inzet voor het levensgeluk van velen. Zelfs zo dat zij tot voorbeeld gesteld dienden te worden voor allen die op dezelfde titel of bekleed met hetzelfde gezag in hun spoor wilden treden.

De Profeet heeft terecht gezegd: "Mijn Metgezellen zijn als de sterren, wie van hen gij ook tot voorbeeld neemt, gij zult altijd op de rechte weg zijn". Verder zei hij nog: "Volg mijn sunna en de sunna van de verlichte en recht geleide Kaliefen die na mij komen. Blijf daaraan vashouden."

Dat zijn al degenen die de eer hadden de Godsgezant tot metgezel te zijn en door wie God de godsdienst haar glans heeft gegeven. Het is over hen dat God gezegd heeft: "En toen de gelovigen de sectarische groeperingen zagen zeiden zij: Dit is waarmee Allah en Zijn Boodschapper ons hebben bedreigd en Allah en Zijn Boodschapper hebben waarheid gesproken. Maar dat heeft hen slechts doen groeien in geloof en volledige overgave. Onder de gelovigen zijn mannen, die datgene gestand hebben gedaan, waartoe zij zich jegens Allah verbonden hebben, en onder hen zijn

er, die hun gelofte vervuld hebben, en onder hen zijn er, die kalm afwachten en daarin geen verandering brengen", (Koran 33, 22-23; vert. l.c.).

Van hen heeft de Koran gezegd: "Mohammed is de Apostel van Allah. En zij die met hem zijn, zijn heftig tegenover de ongelovigen en meevoelend onder elkaar. Gij ziet hen zich buigen en zich nederwerpen zoekend naar genade van Allah en zijn behagen. Het kenteken is op hun gezichten, omdat ze hun gezichten ter aarde neergebogen hebben. Hun gelijkenis in de Thora en hun gelijkenis in de Indjil (Evangelie) is als zaad, dat tot gedijen kwam en in kracht toenam, zodat het dik werd en stevig stond op zijn stengels tot verheugenis der landlieden, opdat de ongelovigen zich aan hen ergeren. Allah heeft aangezegd aan wie er van hen geloven en heilzame werken verrichten, vergeving en ontzaglijk loon (Koran :48, 29; vertaling l.c.)

Aboe Bakr was degene die de eer kreeg om de gezondene van Allah te vergezellen bij zijn "hidzra"(emigratie van Mekka naar Medina) en die alles wat hij bezat heeft opgeofferd om de geloofsgemeenschap samen te roepen en zijn voortbestaan te verzekeren na de dood van de Profeet. Hij, dat magere mannetje, ontpopte zich als een heraut van het geloof : "Ik zweer bij God. Als de arabieren mij het Kameel-offer (= belasting) zouden ontnemen, dat vroeger aan de Profeet van God gebracht werd, dan zou ik tegen hen ten strijde trekken, alleen reeds dáárom!" De Profeet zegt van hem: Als men het geloof Aboe Bakr zou afwegen tegen het geloof van de gemeenschap, dan zou de schaal doorslaan naar de kant van het geloof van Aboe Bakr."

Omar was degene door wie God aan de Islam zijn glans heeft gegeven. Hij is de afsluiting van het tijdperk van de geheime oproep tot de Islam en het begin van het tijdperk van de openlijke oproep tot de Islam. Eenmaal geopenbaard, bleek de Koran een bevestiging van zijn inzichten in menig opzicht.

Hij was de vrome asceet, die gerechtigheid beoefende in zijn persoonlijk leven en de beoefening van gerechtigheid bevorderde onder zijn bloedverwanten en medeburgers. Dit streven was zelfs zo duidelijk, dat een afgezant van Khosraw (Koning van Perzië), die hem met een opgelapt kleed slapend aantrof in de schaduw van een boom, tot hem zei: "Gij hebt gehandeld naar gerechtigheid, gij hebt geloofd en zijt ingeslapen, Oemar!" Alî, die was opgevoed in het huis van de Profeet, was een man die het meest bewonderenswaardige voorbeeld van zelfverloochening gaf, toen hij

met de kleren van de Profeet op diens rustbed ging slapen in de nacht van de hidzra van de Profeet. Hij wilde namelijk ongelovigen op een dwaalspoor brengen want zij hadden de Profeet in een hinderlaag willen lokken om hem te doden. En zo eveneens andere Metgezellen van de Profeet, wier roemrijke daden nauwelijks zijn te tellen.

Tenslotte stelde dr. Al Fahhaam zich de vraag: Hoe zou een rechtgeaarde moslim na 14 eeuwen ertoe komen om de Metgezellen van de Profeet aan kritiek te onderwerpen? Gebeurt dat soms in naam van de vrijheid van meningsuiting? Het stellen van zulke eisen en het lanceren van zulke ideeën is een zeer ernstige zaak. Dat leidt tot ideeënverwarring en brengt het geloof aan het wankelen; het zaait tweedracht onder de Moslims en doet derhalve afbreuk aan hun eenheid. Dat is iets wat de Moslims eenstemmig verwerpen. Alles wat leidt tot iets wat verboden is, is zelf verboden.

Vraag: *Sommigen zijn van mening dat er in onze technologische vooruitgang geen plaats is voor de godsdienst. Wat is uw standpunt in dezen? Hebben de komende generaties behoefte aan godsdienst?*

Antwoord: De technologische vooruitgang geldt als een overwinning voor de Islam. En een verwezenlijking tot datgene waartoe de Islam oproept. Want sinds de eerste dag van zijn bestaan en vanaf de eerste soera (hoofdstuk) van de Koran roept de Islam op tot beoefening van de wetenschap. God heeft gezegd: “predik in de naam van uw Heer, die geschapen heeft; de mens geschapen heeft van een bloedklomp. Predik, uw heer is de Eerwaardigste, die onderwezen heeft door het schrijfriet, die de mens onderwezen heeft wat hij niet wist (Kor enan 96, 1-5 (Kramers)). En in een andere soera zegt God: “Van zijn dienaren vrezen Allah slechts de kennisdragers”(Kor. 35, 28). Steeds wanneer mensen hun kennis vermeederen en onbekende aspecten van Gods almacht ontdekken, groeit hun geloof en verdiept zich hun overtuiging.

Als de wereld vóór de wetenschappelijke ontdekkingen de godsdienst nodig had voor zijn geluk en welzijn, dan des te meer in onze tijd. Onze huidige generaties hebben godsdienst harder nodig dan de voorafgaande generaties, al was het maar om hun waarden te waarborgen, om hun hoge idealen te blijven nastreven, om de weg te wijzen naar welzijn en goede zeden, om de harten te vervullen van geloof in God; dit alles om te voorkomen dat de materie onze jonge mensen de baas wordt en zij zo-

doende in aperte dwaling zouden vervallen. Als de wetenschap niet samen gaat met godsdienst en een gezonde moraal, dan is wetenschap een kwaad en leidt zij tot vernietiging. Dat is vandaag klaar en duidelijk voor wie ogen heeft om te zien.

Vraag: *Sommigen beweren dat de ongehoorzaamheid aan God de oorzaak is van geloofsafval, terwijl anderen zeggen dat dat de godsvrucht de oorzaak is, gezien de passieve overgave van de geest, die zij predikt. Wat is uw mening?*

Antwoord: Als antwoord op deze vraag zou men volgens mij twee wapenfeiten kunnen aanhalen uit de beginperiode van de Islam; de veldtocht van Ohod en die van Hunayn.

De eerste was aanvankelijk een duidelijke overwinning voor de Moslims. Maar toen sommigen ongehoorzaam werden aan de bevelen van de Profeet, alleen oog hadden voor de oorlogsbuit en de gegeven orders in de wind sloegen, toen werden de Moslims door nederlagen getroffen. In de soera "de Familie van Imraan" heeft God hierover gezegd: "En Allah heeft ulieden Zijn gelofte gestand gedaan, toen gij hen (de ongelovigen) gevoelig sloegt met Zijn verlof tot het ogenblik dat gij opgaft en in strijd en in tegenstrijd kwaamt over het beleid en ongehoorzaam werd nadat hij u beloond had wat u behaagde. Onder u waren er die het nabije leven wensten en onder u waren er die het latere leven wensten. Daarop wendde Hij ulieden van hen af om u te beproeven; maar Hij heeft u weder vergeven. En Allah is gever van genade aan de gelovigen". (Koran 3, 152; vertaling I.c.)

En wat de expeditie van Hunayn betreft: de Moslims waren trots op hun groot tal, want zij waren met meer dan tienduizend. Maar eerst moesten ze zwichten, totdat de Godsgezant zich op het slagveld verhief met de plechtige oproep: "Ik ben waarlijk de Profeet, de zoon van `Abd al Muttalib. De Moslims hoorden die oproep, zij sloten zich aan bij de Godsgezant, stelden zich op in gevechtsorde en brachten hun vijand een nederlaag toe door zich geheel op God te verlaten, vertrouwend op Zijn overwinning en bijstand. God schonk hun de overwinning en alles keerde zich nu tegen de vijand. God heeft gezegd: "Allah heeft u immers reeds geholpen op vele trefplaatsen op de dag van Hunayn, toen uw aantal u indrukwekkend voorkwam; maar dat baatte u toen niets, en de aarde in al haar ruimheid was te nauw voor u; en daarop wendet gij u af in vlucht. Toen zond Allah Zijn Godsrust neder op Zijn Boodschapper en op de gelo-

vigen, en Hij zond legerscharen neder, welk gij niet zaagt. En Hij bestrafte hen, die ongelovig waren; en dat is de vergelding der ongelovigen. (Koran 9, 25-26 vert. I.c.) De Moslims zegevieren dank zij hun gehoorzaamheid aan God, na zich terdege op strijd te hebben voorbereid en met gebruikmaken van alle ter beschikking staande middelen. God heeft ge zegd: "O gij, die gelooft, indien gij Allah helpt, zal Hij u helpen zal Hij uw voeten verstevigen.(Koran 47, 7;vert. I.c.)

Want de Islam is een godsdienst die tot actie oproept en zich niet tevreden stelt met passieve overgave. Zie b.v.Koran 9, 105: "En zeg: Werkt, dan zal Allah uw werk zien, ook Zijn boodschapper en de gelovigen; en gij zult teruggevoerd worden tot de kerner van de verborgenheid en van de aanschouwelijkheid; en dan zal Hij aanzeggen wat gij tot stand gebracht hebt."

Hoewel God zijn dienaren het levensonderhoud heeft gewaarborgd (en er is geen dier op de aarde, of op Allah rust zijn onderhoud " Koran 9, 6; vert. I.c.), toch nodigt Hij hen uit om zich in te spannen en te werken om de kost te verdienen: "Wandelt door het aardruim en eet van Zijn onderhoud". (Koran 67,15; vert. I.c.) "Wanneer dan de salât (gebed) be-eindigd is, verspreidt u dan in het land en streeft naar Allah's genade en gedenkt Allah voortdurend (Koran 62, 10). "Zij, die geloven en heilzame werken verrichten, zullen Wij niet te loor doen gaan". (Koran,18, 30 vert. I.c.). Zo nodigt God uit om de nodige machtsmiddelen aan te wenden.

God heeft gezegd: "En maakt voorbereiding tegen hen met wat gij kunt aan standskracht en uitrusting van paardenvolk, om daarmee te verschrikken Allah's vijand en uw vijand en anderen buiten hen, welke gij niet kent, maar welke Allah kent. En al wat gij als bijdrage geeft op de weg van Allah, dat zal Allah u volledig kwijten, en u zal geen onrecht geschieden". (Koran 8,60; vertaling I.c.)

De Islam kent, zoals hieruit blijkt, geen passieve overgave (tawâkul); zij die de leer van de passieve overgave aanhangen, erkent de Islam niet als volgelingen want dat komt neer op zelfvernietiging. God zegt: "En geeft bijdragen op de weg van Allah en stort u niet met eigen den in de ondergang. Handelt wel; Allah bemint waarlijk de wêlhandelenden. (2,195 vert. I.c.)

Uit Arabisch vertaald door Marc Chartier

Uitgegeven door "Hommes et Migrations" te Parijs.